

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Полтава – 2017

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю
23 березня 2017 року

м. Полтава – 2017

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 22 червня 2016 р., протокол № 10

Конференція внесена до Переліку проведення міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих учених на 2017 р. (лист Міністерства освіти і науки України від 13.09.2016 р. №1/9-489, п. 42)

Редакційна колегія:

- Ждан В. М.** – ректор академії, головний редактор;
- Бобирьов В. М.** – перший проректор з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Білаш С. М.** – начальник відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу, заступник головного редактора.

Члени:

- Беляєва О. М.** – зав. кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією, відповідальний редактор;
- Лещенко Т. О.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки;
- Марченко І. Я.** – доцент кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології;
- Кузь Г. М.** – доцент ортопедичної стоматології з імплантологією;
- Маслова Г. С.** – доцент кафедри внутрішньої медицини №1;
- Люлька О. М.** – доцент кафедри хірургії №1;
- Кушнерева Т. В.** – доцент кафедри педіатрії №2;
- Нетудихата О. М.** – зав. навчально-методичного кабінету;
- Левадна В. В.** – методист навчально-методичного кабінету; відповідальний секретар.

з елементами ОСПІ, не є об'єктивною. Застосування системи CEREC (Sirona) в комбінації з програмою prepCheck (Sirona) як інструмента самоконтролю є перспективним напрямом. У процесі самооцінки необхідно допускати певний рівень похибок, оскільки, з технічної точки зору, досконала копія еталонної порожнини неможлива. З методичної точки зору, точне копіювання параметрів еталонної порожнини також не є доцільним – для досягнення необхідного навчального ефекту достатньо розуміння завдання, а також знання методів і шляхів вирішення. Використовуючи CEREC (Sirona) в комбінації з програмою prepCheck (Sirona) для студентської самооцінки, вдалося досягти результатів, які можна порівняти з традиційними методами навчання. У цілому ефект нововведення можна впевнено охарактеризувати як позитивний.

Список використаної літератури

1. Taylor C. L. Assessing the clinical skills of dental students: A review of the literature / C. L. Taylor, N. Grey, J. D. Satterthwaite // J. Educ. Learning. – 2013. – V. 2. – P. 20-31.
2. Manogue M. Clinical assessment of dental students: values and practices of teachers in restorative dentistry / M. Manogue, G. Brown, H. Foster // Med. Educ. – 2001. – V. 35. – P. 364-370.
3. Mossey P. A. Scope of the OSCE in the assessment of clinical skills in dentistry / P. A. Mossey, J. P. Newton, D. R. Stirrups // Br. Dent. J. – 2001. – V. 190. – P. 323-326.
4. An investigation into the use of a structured clinical operative test for the assessment of a clinical skill / B. J. Scott, D. J. Evans, J. R. Drummond, P. A. Mossey [et al.] // Eur. J. Dent. Educ. – 2001. – V. 5. – P. 31-37.
5. Evaluating undergraduate preclinical operative skill; use of a glance and grade marking system / S. M. Jenkins, P. M. Dummer, A. S. Gilmour [et al.] // J. Dent. – 1998. – V. 26. – P. 679-684.
6. An initial evaluation of virtual reality simulation in teaching pre-clinical operative dentistry in a UK setting / J. S. Rees, S. M. Jenkins, T. James [et al.] // Eur. J. Prosthodont Restor. Dent. – 2007. – V. 15. – P. 89-92.
7. Kikuchi H. Evaluation of a virtual reality simulation system for porcelain fused to metal crown preparation at Tokyo Medical and Dental University / H. Kikuchi, M. Ikeda, K. Araki // J. Dent. Educ. – 2013. – V. 77. – P. 782-792.

АНАЛІЗ ПОМИЛОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Волошина Л.І., Скікевич М.Г., Ахмеров В.Д.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Проаналізовано помилки організації самостійної роботи студентів. Окреслено шляхи оптимізації цього виду навчальної діяльності.

Ключові слова: самостійна робота, організація, оптимізація.

У сучасному суспільстві, й у освітньому середовищі зокрема, самостійна робота з опанування нових знань, навичок і вмінь визначає не лише професійний рівень, а й місце у соціумі. Тому питанням організації самостійної роботи студентів (СРС) у вищих навчальних закладах приділяється особлива увага. Для оптимізації СРС слід надати їй нового змісту, відкорегувати найкраще, знайти нові методичні та методологічні рішення.

Для дослідження сучасного стану СРС слід мати загальне уявлення студентів про самостійну роботу, рівень їхньої теоретичної підготовки, ступінь володіння практичними навичками. Викладачеві слід проаналізувати й усвідомити, наскільки студенти готові до самостійного опанування предмета, які форми контролю слід запровадити для оцінювання СРС, які мотивації мають превалювати в студентів тощо. Отже, починаючи роботу в цьому напрямі, слід зауважити, що сучасна освітня парадигма розглядає СРС як особливий вид пізнавальної активності, який передбачає певний рівень самостійності осіб, що навчаються, в усіх царинах пізнавальної діяльності, починаючи з постановки завдань і закінчуючи самоконтролем та самокорекцією на підґрунті власних мотивацій.

Самостійна діяльність можлива, якщо дії викладача будуть обмежені орієнтацією та корекцією роботи студента, а основні функції будуть передані студенту з урахуванням ступеня володіння навичками самостійної роботи. Самостійна діяльність студентів – комплексний і багатограний процес, який знаходить відображення в роботах викладачів та вчених з усього світу, але досі немає єдиного визначення самостійної роботи [1; 2; 3]. Найпоширенішою є думка, що СРС становить собою сукупність усієї самостійної навчальної діяльності студентів (як аудиторної, так і позааудиторної). СРС здійснюється під мотиваційним керівництвом викладача; розглядається як головний засіб цілеспрямованого систематичного і пізнавального навчання студентів; як засіб розвитку професійної компетентності, індивідуальних якостей і здібностей; є фактором управління мотивацією студентів у процесі навчання.

Спілкування з молодими спеціалістами виявляє труднощі професійної адаптації внаслідок низького рівня узагальнених уявлень щодо застосування отриманих знань у процесі вирішення конкретних завдань. Це свідчить про відсутність здатності самостійно вирішувати професійні завдання через брак навичок самостійної діяльності, відповідальності за свої дії та неможливість швидкого прийняття адекватного рішення в нестандартній ситуації.

Для підготовки фахівців із високими діловими і моральними якостями слід узяти до уваги, що самостійна робота складається з кількох компонентів: мотиваційного, організаційного, рефлексивного, виконавчого і контрольного. Мотиваційний компонент передбачає вміння активізувати свій позитивний інтенційний досвід (переваги, переконання), бачити сенс у роботі, що виконується, підтримувати високий рівень мотивації на всіх етапах самостійної професійної діяльності. Формування мотиваційної сфери студента залежить від прийомів стимулювання і налаштування викладача на роботу. Виконавчий компонент потребує від студента певного рівня знань і вмінь: розвиток здібності до аналізу і синтезу, порівняння, абстракції, узагальнення навичок роботи з інформацією – швидке читання за збереження високого рівня розуміння тексту, вміння конспектувати матеріал, складати тези доповіді тощо. Слід констатувати, що сучасному студентству в цьому допомагають Google, Yandex і ще з десяток «доброзич-

ливців” на теренах всевітнього павутиння Internet, а не викладач або консультант на кафедрі, що знову ж таки певним чином нівелює СРС. Рефлексивний компонент полягає в здатності визначати межі відомого і невідомого з метою отримання знань, яких не вистачає, критичність стосовно дій і вмінь (особливо викладача), здатність співвіднесення знань про свої можливості й можливих перетворень у предметному світі та в самому собі для виконання певного виду діяльності. Організаційний компонент вміщує в собі вміння визначати обсяг роботи, що виконується, виділення етапів роботи, постановку мети і завдань на кожному етапі роботи, розрахунок часу на виконання кожного етапу роботи, організацію робочого й особистого простору. Контрольний компонент складається зі здібності оцінювати якість і кінцевого продукту діяльності, й окремих етапів, обирати адекватні форми і методи оцінки. Потрібно розуміти, що ці компоненти СРС умовні, й у кожному ВНЗ та на кожній кафедрі має бути створена власна концепція цього виду діяльності студентів.

Організація СРС – планова і послідовна діяльність викладача, спрямована на свідоме та творче залучення осіб, що навчаються. При цьому слід зауважити, що основним завданням викладача є формування в студентів раціональних способів творчого засвоєння теоретичної інформації та вирішення навчальних завдань; набуття професійних навичок і компетенцій. При цьому викладацький склад кафедри має скласти план СРС, розробити питання для контролю вихідного і кінцевого рівня знань, забезпечити позитивну мотивацію, здійснювати консультативну підтримку студентів та керівництво, координувати хід роботи.

Для реформування СРС необхідно вирішити такі питання: 1) сформулювати в студентів адекватне уявлення про мету, завдання, поняття про способи і форми самостійної діяльності; 2) планово і поступово формувати в студентів навички самостійної роботи з перших днів навчання у виші; 3) оскільки на сьогодні розпочато підготовку за новим освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», слід оптимізувати навчальні плани і програму з урахуванням збільшення годин на СРС; 4) підкріпити мотивацію студентів до самостійного оволодіння матеріалом шляхом створення депо інформаційних матеріалів не лише на сайтах певних кафедр, а й у соціальних мережах; 5) удосконалити систему контролю за СРС і враховувати ці результати під час виставлення оцінки за дисципліну; 6) напевно, потрібно відродити навчально-наукову роботу, яка була обов’язковою в медичних ВНЗ 30-35 років, бо вона сприяла готовності студентів до самостійного вирішення професійних завдань; 7) завершальним етапом удосконалення СРС слід вважати участь студентів у особистому моделюванні програми з дисципліни.

На нашу думку, для створення програми СРС на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї слід визначити кілька цілей. Виховна – виховання патріотизму, поваги до колег і пацієнтів, оволодіння основами лікарської етики і деонтології. Розвивальна – розвиток пізнавальної самостійності та самоконтролю й розширення загального світогляду. Освітня – формування системи теоретичних знань, практичних навичок і вмінь. Організація СРС на основі використання сучасних інформаційних технологій активізує самостійність студентів, підвищує інтерес і мотивацію до вивчення дисципліни, стимулює активну розумову діяльність, унаслідок чого підвищується рівень знань.

Таким чином, можемо зробити висновки, що в сучасній вищій освіті на перший план виходить необхідність формування в студентів адекватного уявлення про мету, завдання і форми самостійної діяльності з їх активною участю в навчальному процесі; вдосконалення системи поточного контролю СРС та її врахування при оцінюванні результатів навчання; оптимізація процесу підвищення фахової майстерності викладачів (не лише молодих) у кращих вищих навчальних закладах України і світу.

Список використаної літератури

1. Психологічні аспекти управління навчально-виховним процесом у вищій медичній школі / [Л. І. Волошина, В. М. Гаврильєв, М. Г. Скікевич, Н. А. Соколова] // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнародною участю. – Полтава, 2014. – С. 40-42.
2. Рибалов О. В. Роль самостійної роботи студентів у процесі підготовки лікаря / О. В. Рибалов, Л. І. Волошина // Самостійна робота студентів і кредитно-модульна система організації навчального процесу: матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2007. – С. 24-26.
3. Скікевич М. Г. Формування готовності студентів медичних ВНЗ до професійної діяльності / М. Г. Скікевич, Л. І. Волошина, Н. А. Соколова // Основні напрями удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2015. – С. 225-226.

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ЗАСВОЄННІ ЗНАНЬ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ

Вородюхіна А.К., Ярешко А.Г., Куліш М.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Наведені дані про методологічні підходи до проведення самостійної роботи студентів під час вивчення фтизіатрії та визначено вплив самостійної роботи на підвищення якості навчання студентів.

Ключові слова: самостійна робота, навчання, студент.

Освіта і навчання в усі часи були і залишаються однією з найважливіших проблем суспільства. Метою навчання є підготовка людини з певною кількістю якісних знань, вихованої, з високими моральними якостями і всебічно освіченої. Професійна освіта надає знання відповідно до професійної кваліфікації. Усі дії в цьому процесі спрямовані на якість підготовки і високий професіоналізм, але остаточний результат далеко не завжди відповідає нашим очікуванням. Це стимулює до пошуку нових підходів до вирішення цього питання.

У ХХ столітті відбулися суттєві зміни в характері накопичення знань у всіх галузях науки. Це пов’язано насамперед із науково-технічним прогресом. З’являються нові технології навчання, нові методи діагностики, лікування і профілактики хвороб [3]. Якщо ще 100 років тому подвоєння обсягу знань, особливо з фундаментальних дисцип-